

РЕШЕНИЕ

№ 462

гр. П., 22.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – П., II ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на четиринадесети декември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Красимир Г. Ненчев
Членове: Албена Г. Палова
Ани Харизанова

при участието на секретаря Стоянка Ст. Коцева
като разгледа докладваното от Красимир Г. Ненчев Въззивно гражданско дело № 20235200500677 по описа за 2023 година

Производството е по чл.258 и сл.от ГПК – *въззивно обжалване* .

Районен съд П. е сезиран с искова молба,подадена от „И. ф.“ ЕООД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление гр. С., район Т., ж.к. „И.В.“, ул. „Б.“ № 17, ап. 1, представлявано от управителя Б.И.Н., против **Н. Г. М., ЕГН ******* от гр. П., ул. „Х.Д.“ № 5, ет. 2.

С **Решение № 1014/ 21. 09.2023г.** на районен съд П.,постановено по гр. д. № 131/2023г. по описа на същия съд, предявения иск е уважен изцяло .Присъдени са разноски в полза на ищцата.

Решението на районния съд се обжалва с въззивна жалба от ответника в първоинстанционното производство **Н. Г. М., ЕГН *******, подадена чрез пълномощника на страната. Във въззивната жалба се излагат съображения за неправилност на решението поради нарушение на материалния закон, необоснованост и нарушение на процесуалните правила . Искането е да се отмени решението на районния съд и се постанови ново решение от въззивната инстанция, по съществото на спора, с което се отхвърли предявения иск. Прави се искане за присъждане на сторените съдебно- деловодни разноски в двете инстанции.

В срока по чл. 263 ал. 1 от ГПК е постъпил писмен отговор от въззиваемата страна . В отговора се оспорва въззивната жалба. Прави се искане решението на районния съд , като правилно и законосъобразно да се остави в сила .

В открито съдебно заседание страните чрез пълномощниците си поддържат становищата си.

Пазарджишкият окръжен съд , след като обсъди основанията за неправилност на обжалваното съдебното решение които са посочени във въззивната жалба , като взе предвид становището на страните и събраните доказателства пред първата инстанция, при спазване разпоредбата на чл.

235 от ГПК, прие за установено следното :

Възивната жалба е **процесуално допустима** .

Жалбата е подадена от *активно легитимирана страна в съдебното производство* (ответник в производството пред районния съд).

Жалбата е подадена в *преклузивния двуседмичен срок по чл.259 ал. 1 от ГПК*.

В текста на чл. 269 от ГПК са посочени правомощията на въззивния съд при проверка на обжалваното съдебно решение. Посочено е ,че *съдът служебно се произнася по валидността на решението . По допустимостта на решението в обжалваната му част . По останалите въпроси въззивната инстанция е ограничена от посоченото в жалбата* .

Във въззивната жалба не се съдържат оплаквания за нищожност на обжалваното съдебно решение или за неговата процесуална недопустимост. Възраженията , които се правят са свързани с правилността на съдебното решение .

Разгледана по същество въззивната жалба е **неоснователна** .

I. Обстоятелства , които са изложени в исковата молба и направено искане .

В исковата молба ищеца е изложил следните обстоятелства:

На 19.11.2020г. ответника получи сума в размер на 983.33 лв.. В предходно дело твърдахме, че сумата е получена в качеството му на кредитополучател по договор за кредит от разстояние № ***** с представляваното дружество. С решение № 559 от 24.05.2022г. по гр.д. 691/2021г. на РС П., съдът прие, че не е налице сключен договор за кредит. Решението е не е обжалвано от страна на „И.ф.“ ЕООД, като влезе в сила спрямо дружеството. С оглед установителното действие на силата на присъдено нещо, следва да се приеме, че ответницата М. не е страна по договор за кредит. Същевременно обаче тя е получила сума на основание договор за потребителски кредит , който не съществува. Съответно, сумата е била неоснователно преведена. С оглед на гореизложеното е видно, че М. се е обогатила с получената сума в размер на 2950 лв.. Същата не й е била дължима към датата на превода, поради установена от съда липса на правно основание за превода. Липсва друго правно средство за връщане на сумата освен института на неоснователното обогатяване.

Според Постановление № 1 от 28.05.1979 г. на Пленума на ВС, което, съгласно чл. 130, ал. 2 от ЗСВ е задължително за съда, при неоснователно обогатяване по чл. 55, ал. 1, предложение 1-во от ЗЗД е *налице първоначална липса на основание, въз основа на което е дадена престацията. Видно от гореописаната обстановка, исковата претенция попада в хипотезата на чл. 55, ал. 1-ва, предложение 1-во от ЗЗД.*

С оглед гореизложеното и на основание чл. 415 от ГПК моля, да постановите решение, с което да признаете за установено по отношение на ответницата Н. Г. М. с ЕГН ***** от гр. П., ул. „Х.Д.“ № 5 ет. 2, че дължи на “И.ф.” ЕООД с ЕИК ***** , с адрес гр. С. - 1408, р-н. Т., ж.к. И.В., ул. “Б.” № 17, ап.1, представлявано от Б.И.Н., сума в размер 983.33 лв., *представляваща част от общо неоснователно преведена сума* в размер на 2950 лв., ведно със законната лихва върху претендираната сума от датата на завеждането на исковото производство до пълното погасяване на дължимата сума. За вземането има издадена заповед за изпълнение по ч. гр.д. № 3319/2022г. на 12-ти гр. състав на Районен съд П..

Изложените обстоятелства в исковата молба и направеното искане опровергават твърденията на ответницата по иска(въззиваемата страна) за това ,че никъде в исковата молба не са наведени основания за липсата поначало на правно основание за получаване на сумата от 2950 лв.

II. Фактическа страна на правния спор, правно основание на предявения иск и фактически състав на приложимата правна норма.

Правното основание на предявения иск се определя от съда въз основа на фактическите

обстоятелства , които са изложени в исковата молба , въз основа на направеното искане и въз основа на установената по делото фактическа страна на спора .

Какво е установено от фактическа страна по делото ?

На 19.11.2020 г. между „И.ф.“ ЕООД в качеството на кредитор и Н. Г. М. в качеството на потребител е сключен договор за кредит от разстояние № *****. Според условията на договора , кредитора се е задължил да предаде в собственост на потребителя сумата от 2 950 лв., а потребителят се е задължил да върне сумата на кредитора в срок от 90 дни, при фиксиран ГЛП в размер на 40.15 % и ГПР в размер на 48.30 %. За обезпечаване на вземанията във връзка с предоставения кредит потребителят се е задължил в срок от пет дни от сключване на договора да предостави на кредитора едно от посочените в договора обезпечения- банкова гаранция или две физически лица – поръчители, отговарящи на подробно посочените в договора условия. При неизпълнение на това задължение потребителят дължи неустойка в размер на 780.57 лв. Общата дължима по договора сума при изпълнение на задължението за предоставяне на обезпечение е 3 144.70 лв., а при неизпълнение на това задължение 3 925.27 лв.

С влязло в сила решение по гр.д. № 691/2021 г. по описа на Районен съд П. е отхвърлен предявеният от „Изи Финанс“ ЕООД против Н. Г. М. иск за осъждане на ответника да заплати сумата от 3 144.70 лв., от които 2 950 лв. главница и 194.70 лв. договорна лихва за периода 19.11.2020 г. до 17.02.2021 г. по договор за предоставяне на кредит от разстояние № ***** от 19.11.2020 г., ведно със законната лихва върху претендираните суми от подаване на исковата молба до окончателно изплащане. За да отхвърли иска, съдът е приел, че договорът е нищожен поради противоречие със закона и противоречие с добрите нрави, поради което основаващата се на него претенция е неоснователна.

С решение по чл. 250 от ГПК мотивите на постановеното решение са допълнени, като съдът е приел, че направеното от ответника възражение за прихващане следва да се остави без уважение поради липса на установени в процеса насрещни ликвидни и изискуеми вземания.

От приетото по делото заключение на съдебно-икономическата експертиза/СИЕ/ се установява ,че сумата от 2 950 лв. е преведена от наредителя „Изи Финанс“ ЕООД на 19.11.2020 г. по банкова сметка в ОББ АД с IBAN BG***** с титуляр Н. Г. М. и основание на превода- договор за заем № *****.

При така установената фактическа страна на спора, изложените обстоятелства в исковата молба и направеното искане ,следва извода ,**че ищеца е предявил иск по чл. 55 ал. 1 от ЗЗД, за връщане на даденото при „начална липса на основание“, след прогласяване нищожеността на договора за потребителски кредит.**

Задължителни указания относно фактическия състав на чл. 55 ал. 1 от ЗЗД и чл. 59 от ЗЗД са дадени в *Постановление на Пленума на ВС № 1/ 28. 05. 1979г. по въпросите на неоснователното обогатяване* .Съдебната практика и теория също многократно се е произнесла по тези въпроси .Според разрешенията , дадени в съдебната практика и теория фактическите състави на чл. 55 от ЗЗД са следните :

-Получено **при начална липса на основание** ще има, когато към момента на престацията въобще липсва основание за даването , респ. за получаването на имотната облага .

В съдебната практика даденото при начална липса на основание се определя , като „ *недължимо платено или получено* „ . Типични примери за получено при начална липса на основание са :

- Получено въз основа на **нищожен акт или унищожаем акт** , ако даването при унищожаемия акт е станало след прогласяване на унищожаемостта (По силата на чл. 34 от ЗЗД , когато договора бъде признат за нищожен или бъде унищожен , всяка страна трябва да върне на другата всичко,

което е получила от нея);

- Когато предаването е станало *без наличието на каквото и да било правоотношение* .
Типични примери в тази насока са :

-Когато един солидарен длъжник изпълни ,след което има изпълнение и от друг солидарен длъжник ;

-Плащане над уговорената цена ;

-Плащане на задължението след неговото погасяване ;

-Изпращане на стоката на друг купувач , а не на действителния ;

-Заплащане на стока , която не е предмет на продажбата ;

-Заплащане на несъществуващ дълг на наследодателя ;

Както бе посочено по-горе , общото при всички тези хипотези е ,че **към момента на престацията въобще липсва основание(причина) за престаирането** . Липсата на правно основание се определя в съдебната практика , *като липса валидно правоотношение или на юридически факт , като конкретен източник на права и задължения* .

-При получено **на отпаднало основание**,към момента на получаването основанието съществува. Основанието за имущественото размястване *отпада в следствие и то с обратна сила, от момента на възникването му*. Ако основанието отпада за в бъдеще няма да има неоснователно обогатяване, тъй като полученото до момента на отпадане на основанието е получено на правно основание. Типични примери за получено на отпаднало основание са:

- *унищожаване на договорите ;*
- **разваляне на двустранни договори поради неизпълнение;**
- *изпълнение по влязло в сила съдебно решение, което в следствие е отменено по реда на извънредния способ;*

-При полученото **с оглед на неосъществено основание** , сме изправени пред т. нар. „*сделки под отлагателно условие*“ . При тази хипотеза размястването на имуществените блага се извършва първоначално въз основа на правно основание,което обаче не е напълно завършено.Окончателното завършване на правното основание зависи от осъществяването на едно бъдещо отлагателно условие. Ако това условие не се реализира счита се , че основанието като цяло не се е осъществило . *При този фактически състав неосъществяване на част от основанието води до отпадането с обратна сила на съществуващото към момента на получаването основание*. Причината за липсата на основание е нереализиране на очакваната част от основанието ,а не отпадането на наличната част от основанието .

III. Правни изводи.

Предявения иск е **основателен**.

В конкретния казус сме изправени при хипотезата на получено при „начална липса на основание“ ,след като с влязло в сила решение е прогласена нищожността на договора за потребителски кредит. Налице е типичен случай на получено при начална липса на основание. Установено е по делото ,че процесната сума е получена от ответницата по иска, което обстоятелство не се оспорва от въззивната страна .

По изложените съображения въззивната инстанция намира за обоснован и законосъобразен извода

на районния съд за основателността на предявения иск.

На основание чл. 271 ал. 1 от ГПК решението на районния съд ще следва да се потвърди, като правилно и законосъобразно .

По разностите по делото.

С оглед изхода на спора пред въззивната инстанция и на основание чл. 78 ал. 8 от ГПК във вр. с чл. 25 ал. 1 от Наредбата за заплащане на правната помощ , ще следва да се осъди жалбоподателя да заплати в полза на ответника по въззивната жалба **сумата 200лв.**,представляваща юрисконсулско възнаграждение.

Предвид на гореизложеното и на основание чл. 235 от ГПК и чл. 271 ал.1 от ГПК Пазарджишкия Окръжен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 1014/ 21. 09.2023г. на районен съд П.,постановено по гр. д. № 131/2023г. по описа на същия съд.

ОСЪЖДА Николина Г. М., ЕГН ***** от гр. П., ул. „Х.Д.“ № 5, ет. 2, да заплати в полза на **„И.ф.“ ЕООД, ЕИК *******, със седалище и адрес на управление гр. С., район Т., ж.к. „И.В.“, ул. „Б.“ № 17, ап. 1, представлявано от управителя Б.И.Н., **сумата 200лв.**,представляваща юрисконсулско възнаграждение.

На основание чл. 280 ал. 3 т. 1 от ГПК решението на въззивната инстанция не подлежи на касационно обжалване(гражданско дело с цена на иска под 5000 лв.)

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____